

Diş hekimliğı faaliyetinde nakit olarak yapılan ödemeler için ÖKC kullanıp kullanılamayacağı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.34.19.02-019.01-1863
Tarih	24.10.2011

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.34.19.02-019.01-1863

24/10/2011

Konu : Diş hekiminin ÖKC kullanma talebi.

İlgi özelge talep formunuzda; diş hekimliğı faaliyetinde bulunduğunuz, hizmetleriniz karşılığında kredi kartlarıyla yapılan ödemeler için POS cihazı kullandığınız, ancak nakit olarak yapılan ödemeler için ÖKC kullanmak istediğiniz belirtilerek, bu ödemeler karşılığında ÖKC kullanıp kullanamayacağınız hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 233'üncü maddesinde, birinci ve sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerin fatura vermek mecburiyetinde olmadıkları satışları ve yaptıkları işlerin bedellerini perakende satış fişi, makineli kasaların kayıt ruloları veya giriş ve yolcu taşıma biletleri ile tevsik edecekleri hükme bağlanmıştır.

Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında 3100 Sayılı Kanunla da perakende mal satan veya hizmet ifa eden birinci ve ikinci sınıf tüccarlara, Vergi Usul Kanunu'na göre fatura verme mecburiyeti olmayan satışlarının belgelendirilmesi için ödeme kaydedici cihaz kullanma zorunluluğu getirilmiştir. Diğer bir ifade ile birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, perakende satış veya hizmet işleriyle uğraşmaları ve Vergi Usul Kanunu'na göre fatura vermek mecburiyetinde olmadıkları satışlarının bulunması şartlarının birlikte mevcudiyeti durumunda ödeme kaydedici cihaz kullanmak zorundadırlar.

2001/1 Seri No'lu Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında İç Genelge'de ise; avukat, mimar, mühendis, doktor gibi kişilerin serbest meslek erbabı olmaları nedeniyle 3100 sayılı Kanun kapsamına girmediklerinden ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyetlerinin bulunmadığı açıklanmıştır.

Vergi Usul Kanunu'nun 236'ncı maddesinde de serbest meslek erbabının mesleki faaliyetine ilişkin her türlü tahsilatı için iki nüsha serbest meslek makbuzu tanzim etmek ve bir nüshasını müşteriye vermek, müşterinin de bu makbuzu istemek ve almak mecburiyetinde olduğu hüküm altına alınmıştır.

Öte yandan, Vergi Usul Kanunu'nun 227 ve Mükerrer 257'nci maddelerinin Maliye Bakanlığına tanıdığı yetkilere dayanılarak 379 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nde yapılan düzenleme ile serbest meslek faaliyeti icra eden hekimlerin (diş hekimleri ile veteriner hekimler dahil), iş yerlerinde bahse konu Tebliğ'de belirtilen özellikleri haiz kredi kartı okuyucularından (POS -Point of Sale) bulundurmaları ve kredi kartı ile yapılan ödemelerde bu cihazları kullanmaları zorunluluğu getirilmiş ve bu cihazlarla düzenlenecek POS fişlerinin, anılan mükelleflerce yürütülen serbest meslek faaliyetlerinde Vergi Usul Kanunu uyarınca düzenlenmiş "serbest meslek makbuzu" olarak kabul edilmesi uygun görülmüştür.

Anılan Tebliğ'in 2.3 bölümünün (e) bendinde ise; mükelleflerin işyerlerinde bu Tebliğ'de öngörülen POS'ları kullanıyor olmalarının serbest meslek makbuzu düzenleme mecburiyetlerini kaldırmadığı, zira bedeli kredi kartı kullanılmaksızın ödenen hizmetler için POS'ların kullanılmasının söz konusu olmadığı, bu durumda, anılan mükelleflerin bedelini kredi kartı kullanılmaksızın (nakit, çek, havale vb. olarak) tahsil ettikleri hizmetler için Vergi Usul Kanunu'na göre serbest meslek makbuzu düzenlemeleri gerektiği açıklanmıştır.

Ayrıca, 40 No'lu Vergi Usul Kanunu Sirküleri'nin "3.2. Diş Hekimlerinin POS Belgesi İle Birlikte Serbest Meslek Makbuzu Düzenlemeleri" başlıklı bölümünde;

"...

Bu itibarla, Kanunun mükerrer 257 nci maddesindeki yetkiye dayanılarak, diş hekimleri serbest meslek erbabı tarafından hastaya verilen hizmete ilişkin bedelin kredi kartı ile ödenmesi sırasında ihtiyaç

duyulması halinde, hizmetin asgari ücret tarifesinde yer alan muayene ve tedavi kalemlerinden kaç tanesini içerdiğine bakılmaksızın, 379 sıra numaralı Tebliğ ile bulundurma ve kullanma zorunluluğu getirilen POS cihazı ile düzenlenecek POS belgesinin yanı sıra anılan Kanunun 236 ncı maddesinde yer alan "serbest meslek makbuzu"nun da düzenlenmesi ve ayrıntıların bu belge üzerinde gösterilmesi uygun görülmüştür.

Ancak, dış hekimleri tarafından düzenlenecek serbest meslek makbuzunda, 379 sıra numaralı Tebliğ uyarınca düzenlenen POS belgesinin tarih ve numarası ile birlikte kullanılması halinde bir hüküm ifade edeceğine ilişkin açıklamaya yer verilecektir. Bununla beraber POS belgesinde yer alan toplam tahsilat tutarı ile serbest meslek makbuzunda yer alan tutarın farklı olmaması ve POS belgesinin serbest meslek makbuzunun aslının altına eklenerek hastaya verilmesi gerekmektedir." açıklamasına yer verilmiştir.

Buna göre, serbest meslek faaliyeti kapsamında icra ettiğiniz dış hekimliği faaliyetiniz nedeniyle 379 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nde belirtilen özellikleri haiz kredi kartı okuyucularından (POS -Point of Sale) bulundurmanız ve kredi kartı ile yapılan ödemelerde bu cihazları kullanmak suretiyle düzenleyeceğiniz POS fişlerini, yukarıda yer verilen hüküm ve açıklamalar çerçevesinde müşterilerinize vermeniz gerekmektedir.

Ancak, bedelini kredi kartı kullanmaksızın (nakit, çek, havale vb. olarak) tahsil ettiğiniz hizmetler için Vergi Usul Kanunu'na göre serbest meslek makbuzu düzenleyeceğiniz tabiidir.

Diğer yandan, dış hekimleri serbest meslek erbabı olmaları nedeniyle 3100 sayılı Kanun kapsamına girmemekte olup, bu faaliyetiniz için ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyetiniz bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için

gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026